

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מִסְכֶּת חוֹלִין דָּף ל"ג- ל"ט
שבת פר' וארא | כ"ב- כ"ח בטבת (30 לדצמבר-5 לינואר)

דף ל"ג: טְמוּאָת יָדִים

אדם שנגע בידו בַּמֵּת, נִטְמָא כּוּלּוֹ, לֹא רַק הַיָּד שֶׁנִּגְעָה בַּמֵּת נִטְמָא, אֲלָא כָּל הַגּוּף. חז"ל תיקנו תְּקֵנָה מִיּוֹחֶדֶת, שְׂיָדִים שֶׁנִּגְעוּ בְּטוּמָאָה שֶׁהִיא בְּדֶרֶגַת "רֹאשׁוֹן לטוּמָאָה" - הַיָּדִים תִּהְיֶינָה טְמוּאוֹת גַּם כֵּן בְּדֶרֶגַת "שְׁנִי לטוּמָאָה".

"רֹאשׁוֹן לטוּמָאָה" הוּא מִי שֶׁנִּגְעָה בְּ"אֵב הַטוּמָאָה". "אֵב הַטוּמָאָה" הוּא מִי שֶׁנִּגְעָה בַּמֵּת, שֶׁהוּא "אֵבִי אֲבוֹת הַטוּמָאָה". הַחִידוּשׁ בְּדַבְרֵי חז"ל הוּא, שֶׁרַק הַיָּדִים נִהְיוּ טְמוּאוֹת. כֵּךְ גָּזְרוּ חז"ל כְּדֵי שִׁיזְהָרוּ מִן הַטוּמָאָה. לְכֵן חוֹבָה עַל הַכֹּהֲנִים הָאוֹכְלִים תְּרוּמָה לְטַהֵר אֶת יְדֵיהֶם בְּנִטְיָלָה לִפְנֵי אֲכִילָתָהּ, כִּי הִיא קְדוּשָׁה, וְאִם לֹא שִׁמְרוּ עַל הַיָּדִים הֵן טְמוּאוֹת. חז"ל הוֹסִיפוּ וְתִיקְנוּ שֶׁהַכֹּל יִטְלוּ יָדִים לִפְנֵי אֲכִילַת לֶחֶם, כְּדֵי שִׁיִּתְרַגְּלוּ לְשַׁמֵּר עַל טְהֵרַת הַיָּדִים, וְכֵן מִשְׁעֵמִי קְדוּשָׁה וְנִקְיוֹת.

דף ל"ד: טוּמָאָת מַשְׁקִים

מִדִּין תּוֹרָה מֵאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת שֶׁל חוֹלִין, שְׂאִינָם קְדוּשִׁים, נִטְמָאִים רַק מִחֻפֶּץ אוּ מֵאֶדָם בְּדֶרֶגַת "רֹאשׁוֹן לטוּמָאָה" וְנִמְעָלָה.

חז"ל תִּיקְנוּ שֶׁמִּשְׁשָׁקָה, אֲפִילוֹ שֶׁל חוֹלִין, יִכּוֹל לִקְבֹּל טוּמָאָה מִ"שְׁנִי לטוּמָאָה", וְאִזּוּ הַמִּשְׁשָׁקָה שֶׁנִּטְמָא נִהְיָה בְּדֶרֶגַת "רֹאשׁוֹן לטוּמָאָה".

דף ל"ה: זְהִירוֹת מְטוּמָאָה

הַיּוֹם לְצַעֲרֵנוּ כּוֹלֵנוּ טְמָאִים, מִפְּנֵי שְׂאִין לָנוּ אִפְשָׁרוֹת לְהִזּוֹת עַל הַטְּמָאִים מִי אֶפְרָה אֲדוּמָה. בְּיָמִים עֲבָרוּ הַכֹּל נִזְהָרוּ מְטוּמָאָה, כִּי כָּל אֶחָד הָיָה צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמָה מִפְּרוּתוֹ, וְאֲנָשִׁים רַבִּים הִקְרִיבוּ קֶרֶבֶנוֹת וְאָכְלוּ מֵהֶם, וְכַמוֹכָן שְׂאֵת הַדְּבָרִים הַקְדוּשִׁים הִלְלוּ אֵין אוֹכְלִים בְּטוּמָאָה, וְאִפְּלוֹ אֲסוּר לִגְעֹת בָּהֶם בְּיָדִים טְמוּאוֹת. לֹא רַק אֶת הַמֵּאֲכָלִים הַקְדוּשִׁים הַקְפִּידוּ לְשַׁמּוֹר מְטוּמָאָה, אֲלָא אֲפִילוֹ מֵאֲכָלִי חוֹלִין, הַקְפִּידוּ שֶׁלֹּא יִהְיוּ טְמָאִים, כִּי יֵשׁ מַעֲלָה שֶׁלֹּא לֵאכּוֹל דְּבָרִים טְמָאִים. כֵּךְ דָּרְשׁוּ חז"ל מִהוֹרָאֵת הַתּוֹרָה בְּסֵפֶר וַיִּקְרָא: "וְהִתְקַדְּשֶׁתָּם וְהִיָּתֶם קְדוּשִׁים" - כָּאֵן מוֹרָה הַתּוֹרָה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁיֵּאֲכְלוּ גַם אֶת מֵאֲכָלִי הַחוֹלִין בְּטְהָרָה.

מִן הַתְּלִמּוּד

סדר קדשים,
מִסְכֶּת חוֹלִין, דָּף ל"ז

"משום רבי נתן אמרו: שלא אכלתי מבהמה שלא הורמו מותותיה. אי אמרת בשלמא שריא - היינו רבותיה דחזקאל, אלא אי אמרת אסירא, מאי רבותיה דחזקאל?"

שריא - מותרת
רבותיה - גדולתה

הסבר: הנביא יחזקאל אומר על עצמו שלא אכל מעולם בשר פיגול. רבי נתן אומר שהכוונה היא לבהמה שלא הפרישו ממנה מתנות כהונה. מכאן ניתן ללמוד שבהמה כזו מותרת באכילה, שכן אם היא אסורה מעיקר הדין, מה השבח של יחזקאל בכך שלא אכל ממנה?

★ | מִן הַהִסְטוֹרִיָּה

ישיבת חכמי לובלין

ישיבת חכמי לובלין (יח"ל) הוקמה על ידי הרב מאיר שפירא זצ"ל, כדי להוות מקום משמעותי ללימוד תורה ולגידול דור של תלמידי חכמים. הישיבה הוקמה בעיר לובלין שבפולין שהייתה עיר יהודית חשובה במשך מאות שנים, גדולי ישראל רבים פעלו בה וקיימו בה עולם גדול של תורה. הנחת אבן הפינה לישיבה התקיימה בל"ג בעומר תרפ"ד-1924, אולם פתיחת הלימודים בישיבה בפועל הייתה רק שש שנים לאחר מכן: בכ"ח בסיון תר"צ-1930. בבניין הישיבה המפואר בן שש הקומות למדו כ-400 תלמידים בשיטת לימוד ייחודית שייסד רבי מאיר שפירא. בישיבה שהיו בה למעלה ממאה חדרים, אולמות, כיתות לימוד, מגורים, מקווה וכדו', הייתה ספריה גדולה שמנתה כ-22,000 ספרים, וכן דגם גדול של בית המקדש. עם הגעת הנאצים לעיר לובלין בשנת-1940 ת"ש, השמידו הנאצים את ציוד הישיבה, ושרפו בשריפה פומבית גדולה בכיכר השוק בלובלין את כל ספרי הישיבה במשך 20 שעות. בכך בא הקץ על ישיבת חכמי לובלין המפוארת.

בניין ישיבת חכמי לובלין 2010
Krzysztof Schabowick,
Wikipedia

מתפללים

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער:

ליד בניין המגורים נמצא סופרמרקט גדול. כל בוקר, החל מהשעה 4 בבוקר מתחילות להגיע משאיות עם סחורה - מוצרי חלב, לחם, ירקות וכו'. המשאיות הללו מרעישות - רעש המנוע, צפצוף הנסיעה לאחור, פתיחת וסגירת דלתות המשאית, ודיבור הפועלים. הדבר כמובן מפריע לשנת הדיירים בבניין. הדיירים פנו למנהל הסופרמרקט בבקשה שהמשאיות עם הסחורה לא יגיעו בשעות הבוקר המוקדמות הללו, אך הוא ענה שאין ברירה ואין מה לעשות - כדי שיהיה אוכל טרי בשעה שפותחים את הסופר בבוקר, אלו השעות שבהן מגיעה הסחורה. הדבר הזה יצר ויכוח גדול.

דבר תורה

סבלנות היא בדרך כלל תכונה ומידה מעולה, אולם, בפרשתנו אנו מגלים שיש דברים שכלפיהם לא נכון להיות סבלן. בפרשת וארא מונה הקב"ה לבני ישראל ואומר: "והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים".

האדמו"ר מגור, בעל "חידושי הרי"ם", מסביר את הביטוי "סבלות מצרים" ואומר - שבתחילת השעבוד במצרים - בני ישראל מחו ולא קיבלו את העבודה הקשה שהטיל עליהם פרעה. אולם, ברבות השנים פיתחו בני ישראל "סבלנות" כלפי היותם עבדים עד שהגיעו למצב שהם כבר לא האמינו כי יוכלו אי פעם להשתחרר.

השלב הראשון בגאולת ישראל היה להוציא את בני ישראל מ"סבלות מצרים", דהיינו - להוציא אותם מהסבלנות כלפי השעבוד הנורא בו הם מצויים, שיתעוררו לצעוק ולזעוק על עבודתם הקשה ויאמינו ביכולתם לחולל את השינוי ולהשתחרר. אחרי שיתעוררו לכך ויסירו את סבלנותם לשעבוד - הגאולה תגיע במהרה.

מצד שני:

טוען מנהל הסופרמרקט כי אלו השעות שבהן מגיעה סחורה טרייה לסופרמרקט, כך מקובל בכל מקום. הוא מנסה לצמצם את הרעש וההפרעה, אבל אי אפשר למנוע זאת לחלוטין.

מצד אחד:

טוענים דיירי הבניין כי המשאיות מרעישות בשעות הבוקר המוקדמות, זה מפריע מאוד לישון, ופוגם מאוד באיכות החיים.

ו...מה?
דעתכם?

מי אני?

- נולד ברומניה בשנת תרמ"ז-1887, ונפטר בפולין בז' במרחשון תרצ"ד-1933.
- היה נשיא אגודת ישראל בפולין, מייסד וראש ישיבת חכמי לובלין, וציר בפרלמנט הפולני.
- יזם וייסד את מפעל הדף היומי באלול תרפ"ג-1923.
- הלחין שירים חסידיים רבים.

לכאולא אלמא לאט אל

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מהו הבניין המופיע בציור?
- 2 מי הדמות המופיעה בחזית הבניין?
- 3 מהם הדברים שהדמות מחזיקה ביד ואיך הם קשורים אליה?
- 4 דגל של איזו מדינה תלוי על הבניין ואיך הוא קשור לציור?
- 5 מה הפסוק שנבחר להיות כתוב על פתח הבניין?
- 6 מתי החלו הלימודים בבניין הזה?

מי אני?

- א. נוסד בכינוס אגודת ישראל בפולין בט' באלול תרפ"ג-1923, על ידי רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל.
- ב. הרעיון היה שכל יום ילמדו כולם את אותו הדף מהתלמוד, מתוך 2,711 דפי התלמוד, ואחת לשבע וחצי שנים לערך יסיימו כולם יחד את לימוד הש"ס.
- ג. עד היום התקיימו והסתיימו כבר 12 מחזורי לימוד שלמים. המחזור הנוכחי ה-13 יסתיים ב"ה בז' טבת תש"פ-2020.

בטבת תש"פ-2020

5778 ה'תשע"ח	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260 ה'ת"ת	5258 ה'תרנ"ח	4900 ה'רמ"ב	4800 ה'רע"י	4650 ה'רע"ה	4260 ה'תקס"ז
1707 למדינה	1969 אריה לויין	1967 ששת הימים	1948 המדינה	1947 העצמאות	1939 שוואה	1897 הרצל	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמ"ב	רע"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים

סדר קודשים | מסכת חולין, דף ל"ו - ל"ט

דף ל"ו: הדם והמים שבעזרה

בדף זה נזכרת הלכה לפיה הדם והמים שבעזרה בבית המקדש אינם מטמאים טומאת משקים. במסכת עבודה זרה מסופר דבר מעניין; שם נאמר שיזיין בן יועזר איש צרידה העיד על שלוש הלכות שיש להקל בהן, ואחת מהן היא הלכה זו על המשקים שבבית המטבחים בעזרה. משום כך קראו לו "יוסף שריא" - יוסף המתיר, משום שהיו חכמים שחשבו שהוא מקל יותר מדי. עוד מסופר שרבי יהודה נשיאה לא רצה להתיר אכילת פת של גויים, משום שכבר התיר שמן של גויים, ולא רצה שיקראו גם לו "בית דינא שריא" ויאמרו שהוא מקל מדי בהלכה. אותם חכמים חששו שאם יראו אנשים שחכמים מתירים דברים שעד אז נחשבו לאסורים - יבואו לזלזל גם באיסורים אחרים, שאין מקום להקל בהם. לכן לא רצו להתיר יותר מדי.

דף ל"ז: בהמה מסוכנת

בדף זה עוסק התלמוד בשאלה: האם מותר לאכול בהמה מסוכנת? מה הכוונה "בהמה מסוכנת"? האם מדובר בשור זועם ונוגח, או בפרה שבוטטת במי שמתקרב אליה? התשובה היא לא. "בהמה מסוכנת" בלשון חכמים אינה בהמה שמסוכנת לאחרים, אלא בהמה הנמצאת בסכנה בעצמה, שהיא חולה ונוטה למות. היה מקום לחשוב שאסור לשחוט ולאכול בהמה זו, כשם שאסור לאכול טרפה, שזו בהמה שנפל בה מום; אולם חכמים מראים שמעיקר הדין מותר לשחוט ולאכול בהמה מסוכנת, בתנאים מסוימים.

דף ל"ח: איסור מכוח המחשבה

האם ניתן לגרום לכך שבהמה תהיה אסורה לאכילה, בכוח המחשבה בלבד? במשנה שבדף זה נחלקו התנאים האם מותר לשחוט בהמה עבור גוי עובד עבודה זרה. תנא קמא סבור ששחיטה זו כשרה, ואילו רבי אליעזר סבור שהיא פסולה. מדוע? מסביר רבי אליעזר, שבדאי אותו הגוי מכון במחשבתו ששחיתת הבהמה תהיה לשם עבודה זרה, ולכן המחשבה הזו פוסלת את השחיטה. על כך משיב לו רבי יוסי ואומר: אמנם קרננות יכולים להיפסל אם חושבים בזמן שחיטתם מחשבות לא מתאימות - אבל רק מחשבתו של השוחט עצמו יכולה לפסול אותם, לא מחשבתו של מישהו אחר. אם כן, קל וחומר שבהמות רגילות, שאינן קרננות, לא יפסלו בגלל מחשבתו של אדם אחר. לכן מותר ליהודי לשחוט עבור גוי, וגם אם הוא יכול לשם עבודה זרה, אין זה פוסל את השחיטה.

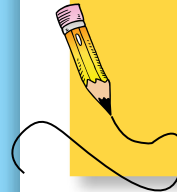
דף ל"ט: סרוב לקבל מתנה

מאחר שבדף זה כלל אדם אינו מתנגד לקבל דברים, אפשר להקנות מתנה לאדם בלי שידע ממנה, כי חז"ל אמרו בדעתו, שבדאי הוא מוכן לקבל אותה. למשל, ראובן רוצה לתת מאה שקל לשמעון, יכול ראובן להגיד ללוי שיצפה במאה השקלים עבור שמעון, ומאותו רגע הם שכיכים לשמעון. מעשה בראובן שהחליט לתת ללוי מתנה מקורית: עבדים כנענים. ראובן ביקש משמעון שיצפה בעבדים עבור לוי. הדבר נודע ללוי אך הוא לא הגיב. כאשר רצו להביא אליו הביתה את העבדים, אמר לוי: אל תביאו אותם, איני רוצה בהם. למי שכיכים העבדים? זו שאלה שנותרה בספק. מדוע? כי אין יודעים האם כשהוא שתק בהתחלה הוא רצה את העבדים, ומיד קנה אותם, ואחר כך הוא התחרט, אבל אי אפשר להתחרט אחרי שקונים. הצד השני הוא שאולי הוא מתחילה לא רצה את העבדים, אך הוא לא אמר כלום עד שרצו להביא אותם אליו, אבל בעצם הוא לא קנה אותם מעולם.

השלם את החסר

לפניכם כמה מילים דומות שכל אחת מסתיימת באות אחרת. השלימו את המילים:

1. בשר שנאסר באכילה - פיגו
2. משתמשים בו לבניית בתים - פיגו
3. איחור - פיגו
4. פעולת טרור - פיגו

יש לי מושג | הכנסת כלה

מצוות הכנסת כלה היא מצווה השייכת למצוות החסד והצדקה, ועניינה הוא לסייע לזוגות צעירים שאין להם יכולת כלכלית להתחתן ולהתחיל את חייהם המשותפים ביחד, במיוחד בתקופת החתונה שבה יש הוצאות מרובות. מצוות הכנסת כלה מבקשת מהציבור לסייע לאותם כלות וחתנים להתחתן בצורה מכובדת ושמחה, ולהתחיל את חייהם כזוג עם תמיכה כלכלית בסיסית.

שאלות חשובות

- א. מה פירוש הביטוי "ראשון לטומאה"?
- ב. מהי "בהמה מסוכנת" ומה דינה?
- ג. האם מותר לשחוט בהמה עבור גוי עובד עבודה זרה?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי
(לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagrala@medison.co.il
ולצין את מס' העלון עליו אתם עונים.
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.
*בפיקוח רואה חשבון

